

Վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքի վերաբերյալ

**2022 թվականի սեպտեմբերի 13-ի ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստին
մասնակցում էին
ՀՀ ԿԲ նախագահ Մ. Գալստյանը,
ՀՀ ԿԲ նախագահի տեղակալներ Ն. Երիցյանը և
Հ. Խաչատրյանը,
խորհրդի անդամներ Հ. Ղահրամանյանը, Դ. Նահապետյանը,
Ա. Մանուկյանը, Լ. Սահակյանը**

Խորհրդի նիստը սկսվեց սեպտեմբերի 13-ի դրությամբ Իրավիճակային հաշվետվության ներկայացմամբ: Քննարկվեցին գնաճի, արտաքին միջավայրի, իրական, հարկաբյուջետային, ֆինանսական և դրամավարկային հատվածների զարգացումները՝ հընթացս հաշվի առնելով նաև նույն օրը հայ-ադրբեջանական սահմանին սկսված ռազմական գործողությունների հետևանքով ստեղծված լրացուցիչ անորոշությունները և դրանց հնարավոր ազդեցությունները:

Արձանագրվեց, որ 2022 թ. օգոստոսին գրանցվել է 0.2% գնաճ՝ նախորդ տարվա նույն ամսվա 0.4% գնաճի դիմաց: Ամսվա ընթացքում գնաճը պայմանավորվել է ոչ պարենային ապրանքների և ծառայությունների գների՝ համապատասխանաբար 0.4% և 0.6% աճով, այն դեպքում, երբ պարենային ապրանքների գները նվազել են 0.2%-ով: Ծառայությունների ճյուղում պահպանվող բարձր պահանջարկով պայմանավորված՝ շարունակել է մեծ աճ արձանագրվել «Հանգիստ և մշակույթ», «Ռեստորաններ և հյուրանոցներ», «Բնակարանային ծառայություններ» և «Տարբեր ապրանքներ և ծառայություններ» ենթախմբերի ապրանքների գներում, համապատասխանաբար՝ 1.0%, 0.7%, 0.6% և 1.5% (ընդհանուր նպաստումը գնաճին՝ 0.22 տոկոսային կետ): Պարենային ապրանքների գների նվազումը տեղի է ունեցել հիմնականում «Միրգ» և «Յուղեր և ճարպեր» ենթախմբերի գների՝ համապատասխանաբար 5.7% և 2.3% նվազմամբ, որը զսպել է ամսական գնաճը 0.24 տոկոսային կետով: Միաժամանակ, այդ ապրանքախմբում աճել են «Կաթնամթերք, պանիր և ձու» և «Մսամթերք» ենթախմբերի գները, համապատասխանաբար՝ 1.2% և 0.8% (ընդհանուր նպաստումը գնաճին՝ 1.15 տոկոսային կետ): **Այս փոփոխությունների արդյունքում 12-ամսյա գնաճը փոքր-ինչ նվազել է և ամսվա վերջին կազմել 9.1%: 12-ամսյա բնականոն գնաճը շարունակել է ավելանալ՝ կազմելով 10.2%:**

Ներկայացվեցին արտաքին հատվածի ընթացիկ զարգացումները: Արձանագրվեց, որ երրորդ եռամսյակում համաշխարհային տնտեսությունում և մասնավորապես ՀՀ հիմնական գործընկեր երկրներում պահպանվում են ցածր տնտեսական ակտիվության և բարձր գնաճի միտումները: ՀՀ գործընկեր երկրների կենտրոնական բանկերի վարած հետևողական դրամավարկային քաղաքականությունը, տնտեսական ակտիվության և պահանջարկի զսպման պարագայում, նպաստում է համաշխարհային գնաճային միջավայրի մեղմմանը, ինչպես նաև միջազգային ապրանքահումքային շուկայում գների որոշակի նվազմանը: Միաժամանակ, ՀՀ գործընկեր ԵՄ երկրներում ձևավորվել են գնաճի ավելացման ռիսկեր, որոնք պայմանավորված են էներգակիրների գների զարգացումներով: Արձանագրվեց, որ պահպանվող բարձր գնաճային միջավայրում զարգացած երկրների կենտրոնական բանկերը կշարունակեն վարել զսպող դրամավարկային քաղաքականություն, ինչը կնպաստի արտաքին հատվածից փոխանցվող գնաճային ազդեցությունների թուլացմանը:

Խորհուրդը քննարկեց ՀՀ տնտեսության զարգացումները, արձանագրվեց, որ 2022 թ. երրորդ եռամսյակում ևս պահպանվել է բարձր տնտեսական ակտիվություն՝ պայմանավորված գերազանցապես ծառայությունների և շինարարության ճյուղերի բարձր աճով: Դրական զարգացումները շարունակվում են նաև ՏՏ և մշակող արդյունաբերության ճյուղերում՝ արտահայտելով արտահանման և տնտեսական աճի ներուժի որոշակի ավելացումը: Ելնելով այս զարգացումներից՝ ԿԲ-ն վերանայել է 2022 թ. տնտեսական աճի կանխատեսումը և ակնկալում է նախորդից զգալիորեն բարձր ցուցանիշ: Այնուամենայնիվ, նշվեց, որ բարձր տնտեսական աճին գերակշռող նպաստում են ունենում պահանջարկի գործոնները, որոնք հիմնականում պայմանավորված են Հայաստան միջազգային այցելուների և զբոսաշրջիկների, ինչպես նաև դրամական փոխանցումների մեծածավալ ներհոսքով: Միաժամանակ փաստվեց, որ համախառն բարձր պահանջարկի պայմաններում կարևորվում է դրամավարկային և հարկաբյուջետային զսպող քաղաքականությունների իրականացումը, վերջինս՝ հատկապես հարկային վարչարարության խստացման և համապատասխան հարկային քաղաքականության ճշգրտման համատեքստում:

Քննարկվեցին ՀՀ ֆինանսական շուկայի զարգացումները, արձանագրվեց, որ երրորդ եռամսյակում շուկայական կարճաժամկետ տոկոսադրույքները շարունակում են ձևավորվել քաղաքականության տոկոսադրույքի շուրջ: Միջազգային այցելուների՝ ներքին ծառայությունների նկատմամբ ներկայացրած մեծ պահանջարկի և

արտերկրից ֆինանսական փոխանցումների զգալի ներհոսքի ազդեցությամբ երկրորդ և երրորդ եռամսյակներում ՀՀ արժույթային շուկայում ձևավորվել են դրամի արժևորման միտումներ:

Խորհրդին ներկայացվեցին նաև գնաճային զարգացումները, որի համատեքստում փաստվեց, որ, չնայած արտաքին աշխարհից գնաճային ազդեցությունները որոշակիորեն թուլացել են, իսկ տնային տնտեսությունների գնաճային սպասումները՝ մեղմվել, սակայն ներքին տնտեսությունում ձևավորված բարձր պահանջարկը՝ պայմանավորված միջազգային այցելուների և զբոսաշրջիկների պահպանվող մեծ ներհոսքով, էականորեն նպաստում է ներքին գնաճային միջավայրի ընդլայնմանը և բարձր գնաճային սպասումների պահպանմանը:

Հարկ է նշել, որ քննարկվող բոլոր հարցերը Խորհուրդը դիտարկում էր նիստի օրը հայ-ադրբեջանական սահմանին սկսված ռազմական գործողությունների հնարավոր ազդեցությունների և ձևավորված ռիսկերի համապեքստում: Սրեղծված իրավիճակի վերաբերյալ անորոշության պայմաններում քննարկումը հիմնականում հանգում էր տնտեսական ակտիվության որոշակի թուլացման և գնաճային գործոնների ավելացման հավանական ռիսկերի ձևավորման սցենարին: ԿԲ օպերատիվ մշտադիտարկման արդյունքում այդ ռիսկերի՝ որևէ ուղղությամբ դրսևորման դեպքում քաղաքականությունը համապատասխանաբար կճշգրտվի:

Իրավիճակային հաշվետվության և արտաքին ու ներքին մակրոտնտեսական զարգացումների քննարկումից հետո Խորհուրդն անցավ մակրոտնտեսական սցենարների, դրամավարկային քաղաքականության ուղղությունների քննարկմանն ու քաղաքականության տոկոսադրույքի որոշման կայացմանը: Կանխատեսող թիմը Խորհրդին էր ներկայացրել վերոնշյալ մակրոտնտեսական իրավիճակում առաջիկա տնտեսական զարգացման հեռանկարների, այդ թվում՝ դրամավարկային քաղաքականության համապատասխան գործողությունների սցենարներ: Խորհրդի առանձին անդամների գնահատմամբ՝ ձևավորված դրական մեծ պահանջարկը առաջիկայում զգալիորեն կնպաստի գնաճային միջավայրի ընդլայնմանը, ուստի անհրաժեշտ է շարունակել դրամավարկային քաղաքականության հետևողական խստացումը՝ բարձրացնելով քաղաքականության տոկոսադրույքը: Խորհրդի անդամների մյուս մասի կարծիքով էլ արտաքին հատվածից գնաճային ազդեցությունների թուլացումը, դրամի արժևորումը և ԿԲ քաղաքականության նախկին գործողություններն արդեն արտահայտվում են դրական պահանջարկի ճշգրտման, գնաճի և գնաճային սպասումների նվազման վարքագծում, ուստի անհրաժեշտ է այս փուլում ձեռնպահ մնալ դրամավարկային պայմանների փոփոխությունից: Արդյունքում՝ ***ԿԲ Խորհուրդը***

ձայների մեծամասնությամբ որոշեց վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը բարձրացնել 0.5 տոկոսային կետով: ԿԲ Խորհուրդը նաև հետևողական է լինելու՝ համարժեք գործողություններով ապահովելու գնաճի կայունացում և չեզոքացնելու գնաճային սպասումների ապախարսխման ցանկացած ռիսկ: Դրամավարկային քաղաքականության նախանշված սցենարի համաձայն՝ 12-ամսյա գնաճը կնվազի և 2023 թ. վերջից կկայունանա նպատակային 4% ցուցանիշի շուրջ:

ԿԲ Խորհուրդը գնահատում էր, որ նախանշված ուղեգծից գնաճի շեղման ռիսկերը հիմնականում հավասարակշռված են: Ռիսկերի՝ որևէ ուղղությամբ դրսևորման պարագայում Խորհուրդը համարժեքորեն կարձագանքի և կապահովի գների կայունության նպատակը:

Խորհուրդը հաստատեց ԿԲ գործիքների տոկոսադրույքների վերաբերյալ որոշումը և առաջարկվող մամուլի հաղորդագրությունը, որոնք կցվում են:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴ**

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ
ԴՐԱՄԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ
ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՄԱՆ ԵՎ
ՎԵՐԱՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ
ՄԱՍԼՈ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ**

Ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, 20-րդ հոդվածի «գ» և «ե» կետերով և «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի դրույթներով՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը որոշում է

1. Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը սահմանել 10.0%:

2. Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից տրամադրվող լոմբարդային ռեպո գործիքի տոկոսադրույքը սահմանել 11.5%:

3. Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից դրամական միջոցների ներգրավման գործիքի տոկոսադրույքը սահմանել 8.5%:

4. Հավանություն տալ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքի վերաբերյալ մամլո հաղորդագրությանը (կցվում է):

5. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի ինտերնետային տնային էջում հրապարակման օրվան հաջորդող օրը:

ՀՀ ԿԲ ՆԱԽԱԳԱՀ

ՄԱՐՏԻՆ ԳԱԼՍՏՅԱՆ
13 սեպտեմբերի 2022 թ.

2022 թ. սեպտեմբերի 13-ի նիստում ԿԲ խորհուրդը որոշեց բարձրացնել վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը 0.5 տոկոսային կետով՝ սահմանելով 10.0%:

2022 թ. օգոստոսին 12-ամսյա գնաճը նվազել է և ամսվա վերջին կազմել 9.1%: 12-ամսյա բնականոն գնաճը շարունակել է ավելանալ՝ կազմելով 10.2%:

2022 թ. երրորդ եռամսյակում ՀՀ հիմնական գործընկեր երկրներում ցածր տնտեսական աճի և բարձր գնաճի միտումները պահպանվում են: Զարգացած երկրների կենտրոնական բանկերը կշարունակեն վարել զսպող դրամավարկային քաղաքականություն: Սա կարտահայտվի համաշխարհային ֆինանսական պայմանների խստացմամբ և կհանգեցնի գործընկեր երկրներում տնտեսական ակտիվության դանդաղման: Արդյունքում՝ միջազգային ապրանքահումքային շուկայում կդիտարկվի գների որոշակի նվազում, ինչը կնպաստի համաշխարհային գնաճային միջավայրի աստիճանական մեղմմանը: Այսպիսով՝ ՀՀ տնտեսության վրա արտաքին հատվածից սպասվում է գնաճային ազդեցությունների թուլացում:

2022 թ. երրորդ եռամսյակում ՀՀ տնտեսությունում շարունակում է դիտարկվել բարձր ակտիվություն: Դա գերազանցապես դրսևորվում է ծառայությունների և շինարարության ճյուղերում: Դրական զարգացումները պահպանվում են նաև արտահանման ոլորտում: Տնտեսական բարձր աճին գերակշռում է պահանջարկի գործոնների ազդեցությունը: Վերջինս շարունակում է պայմանավորվել միջազգային այցելուների և դրամական փոխանցումների զգալի ներհոսքով: Բարձր պահանջարկը նպաստում է գնաճային միջավայրի ընդլայնմանը և բարձր գնաճային սպասումների պահպանմանը:

Ստեղծված իրավիճակում խորհուրդը նպատակահարմար է գտնում բարձրացնել քաղաքականության տոկոսադրույքը: Հարաբերականորեն խստացող դրամավարկային քաղաքականությունը և ՀՀ դրամի արժևորումը աստիճանաբար կնպաստեն պահանջարկի զսպմանը և գնաճային սպասումների նվազմանը: ԿԲ խորհուրդը հետևողական է լինելու՝ համարժեք գործողություններով ապահովելու գնաճի կայունացում և չեզոքացնելու գնաճային սպասումների ապախարսխման ցանկացած ռիսկ: Դրամավարկային քաղաքականության նախանշված սցենարի պարագայում 12-ամսյա գնաճը կնվազի և 2023 թ. վերջից կկայունանա նպատակային 4% ցուցանիշի շուրջ:

ԿԲ Խորհուրդը գնահատում է, որ նախանշված ուղեգծից գնաճի շեղման ռիսկերը հիմնականում հավասարակշռված են: Որևէ ուղղությամբ դրանց դրսևորման պարագայում Խորհուրդը համարժեքորեն կարձագանքի և կապահովի գների կայունության նպատակը:

*Կենտրոնական բանկի հասարակայնության հետ
կապերի ծառայություն*